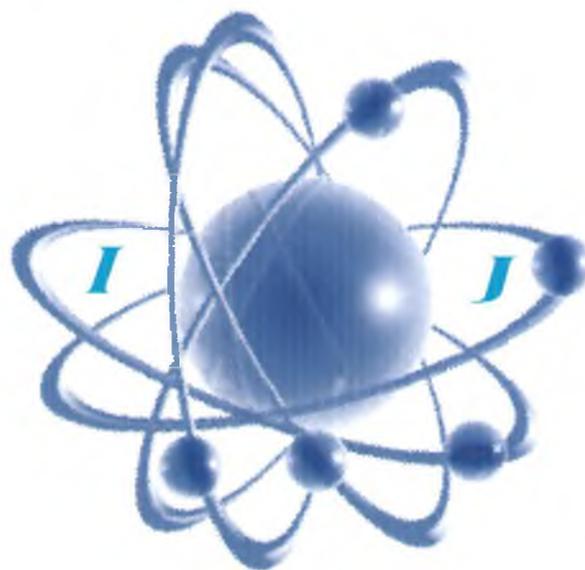

ISSN 2010-720X

ILIM HÁM JÁMIYET

2018 (№3)

FAN VA JAMIYAT

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ HÁM ORTA
ARNAWLÍ BILIMLENDIRIW MINISTRILIGI**

**ÁJINIYAZ ATÍNDAĠÍ NÓKIS MÁMLEKETLIK
PEDAGOGIKALÍQ INSTITUTÍ**

ILIM hám JÁMIYET

Ilimiy-metodikaliq jurnal

**Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat
pedagogika instituti**

FAN va JAMIYAT

Ilmiy-uslubiy jurnal

**Нукусский государственный педагогический
институт имени Ажинияза**

НАУКА и ОБЩЕСТВО

Научно-методический журнал

**Nukus State Pedagogical Institute
named after Ajiniyaz**

SCIENCE and SOCIETY

Scientific-methodical journal

№3

2018

**Shólkemlestiriwshi: Ájiniyaz atındaǵı Nókis
mámleketlik pedagogikalıq institutı hám jurnal redakciyası**

Basılıw ushın juwaplı redaktor:
K.Allambergenov - filologiya ilimleriniń doktorı, professor

REDKOLLEGIYA AǴZALARI

Abdinazimov Sh. — filologiya ilimleriniń doktorı, professor
Abdullaeva Ya. — tariyx ilimleriniń doktorı
Allamuratov B. — biologiya ilimleriniń doktorı, professor
Alewov U. — pedagogika ilimleriniń doktorı, professor
Ayimbetov M. — filologiya ilimleriniń doktorı
Ayimbetov N. — ÓzRIA akademigi, ekonomika ilimleriniń doktorı, professor
Bazarbaev J. — ÓzRIA akademigi, filosofiya ilimleriniń doktorı, professor
Dawletmuratov B. — fizika-matematika ilimleriniń doktorı
Xamidov X. — ÓzRIA akademigi, filologiya ilimleriniń doktorı, professor
Xojaniyazov E. — filologiya ilimleriniń kandidati, docent
İsmaylov Q. — fizika-matematika ilimleriniń doktorı, professor
Jalelov M. — fizika-matematika ilimleriniń kandidati
Járimbetov Q. — filologiya ilimleriniń doktorı, professor
Jumanov M. — biologiya ilimleriniń doktorı
Jumamuratov A. — awıl xojalıǵı ilimleriniń doktorı
Kamalov A. — fizika-matematika ilimleriniń doktorı
Keruenov T. — filologiya ilimleriniń doktorı
Qayıpbergenov B. — texnika ilimleriniń doktorı

Qayıpbergenov A. — texnika ilimleriniń doktorı
Qodirov Q. — filologiya ilimleriniń kandidati, docent
Qochanov B. — tariyx ilimleriniń doktorı, professor
Qochanov Q. — filologiya ilimleriniń kandidati, professor
Qudaybergenov K. — fizika-matematika ilimleriniń doktorı
Quramboev K. — filologiya ilimleriniń doktorı, professor
Mambetullaev M. — tariyx ilimleriniń doktorı
Mambetullaeva S. — biologiya ilimleriniń doktorı
Matchanov A. — biologiya ilimleriniń doktorı, professor
Matchanov S. — pedagogika ilimleriniń doktorı, professor
Pazilov A. — pedagogika ilimleriniń kandidati, docent
Paxratdinov A. — filologiya ilimleriniń doktorı, professor
Sarıbaev M. — tariyx ilimleriniń doktorı
Tagaev M. — texnika ilimleriniń doktorı
Umarov E. — geografiya ilimleriniń doktorı
Utebaev T. — pedagogika ilimleriniń doktorı
Yavidov B. — fizika-matematika ilimleriniń doktorı

Juwaplı xatker: D.Dogarova

**Korrekturani qarap shıqqan: Z.Xodjekeeva,
A.Qosbergenova**

**Redaktorlar: f.i.k. E.Xojaniyazov, R.Rzaeva.
Kompyuterde baspaǵa tayarlaǵan: N.Allamuratova**

**Qaraqalpaqstan Respublikası Baspasóz
hám xabar agentligi tárepinen
dizimge alınıp, 2007-jılı 14-fevralda
01-043-sanlı guwahq berilgen.**

**Ózbekstan Respublikası Joqarı Attestaciya
Komissiyası kollegiyasınıń 2013-jil 30-
dekabrdegi 201/3-sanlı qararı menen
filologiya (qaraqalpaq tili, qaraqalpaq
ádebiyatı), pedagogika hám psixologiya
pánleri boyınsha ilim doktorı dárejesin alıw
ushın maqalalar járiyalanıwı tiyis bolǵan
ilimiy jurnallar dizimine kirgizilgen.**

ҚАРАҚАЛПАҚ ТИЛИНДЕ КИЙИМ-КЕНШЕК АТАМАЛАРЫНЫҢ АЙЫРЫМ МӘСЕЛЕСИ

Қ.Зайрова – *еркин ізленіуші*

Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлкетлик университети

Таянч сўзлар: кийим-кечак, кўк куйлак, сәўкеле, ишик, желек, қамар, жемпир, костюм, шуба, шапка.

Ключевые слова: названия одежды, көк койлек (синее платье), сәўкеле (женский головной убор), ишик (верхняя одежда), желек (женская головная накладка), қамар (пояс, ремень), джемпер, костюм, шуба, шапка.

Key words: names of the clothes, «kok koylek», «sawkele», «ishik», «jelek», «qamar», «jumper», suit, fur coat, cap.

Тилдің раўажланыуы хәм кәлиплесиуи ең алды менен оның лексикасында көринеди. Қарақалпақ тилинің лексикасы оғада бай. Ол жәмийетлик турмыстың барлық тәрәплерин өз ишине камтйтуғын лексикалық бирликлерден ибарат.

Улығма халықлық тил әсирлер даўамында әуладтан-әуладқа өтип келеди. Соның ишинде қарақалпақ тилинің лексикасында кийим-кеншек атамалары да – тилдің узақ тарийхына ийе болған сөзлик қатламларынан бири. Олар миллий үрп-әдет хәм дәстүрлеримиз бенен байланыслы болып, бай мийрасларымыздан дәрек берди. Сонықтан миллий кийим-кеншек атамалары лингвистикалық жақтан хәр тәрәплеме үйрениуи талап етеди.

Хәр бир халықтың өзи жасаған жеринде өз шараятлары, миллийлиги болыуы менен бирге, консылас халықлар менен мәдений байланыстың өсиуи нәтийжесинде көплеген жаңа сөзлер сөзлик курамға кирип келеди. Сонықтан да қарақалпақ тилиндеги кийим-кеншек атамаларының көбейиуи хақықатында да мәдений раўажланыу хәм эстетикалық көзқараслардың өсиуи менен байланыслы. Мине, соларды есапқа алған ҳалда миллийлигимиз болған қарақалпақ миллий кийим-кеншек атамаларын топпа оларды тәртипке салыуа, әдебий тил нормаларын белгилеуде өзине тән әхмийетке ийе болады.

Сөзлик курамды диахрониялық хәм синхрониялық бағдарда үйрениуи оның өткен жолы хәм хәзирги жағдайы арасындағы байланысты анықлау, сөзлик курамды тууры тереңирек түсиниуге мүмкиншилик береди. Өйткени, анау я мынау дәл тилдің хәзирги жағдайы менен танысыу ушын, оның тарийхына, тарийхый өзгерислерине итибар бериу керек [1:114].

Хәзирги қарақалпақ тилиндеги кийим-кеншеклерге байланыслы атамаларда ушырасатуғын өзгерислерди үйрениуде көбинесе синхрониялық бағдарда қарау көзде тутылады. Бул керекли орындарда сол өзгерислерди белгилеу, салыстырыу түринде иске асырылады. Қарақалпақ тилинің лексикасында раўажланыу дәрежелерине сәйкес өзгерислер удайы болып турады. Усындай өзгерислер нәтийжесинде қарақалпақ тилиндеги кийим-кеншек атамаларының айырымлары қолланыу жеделлигин жойтса, ал базылары усы күнге шекем атамаларының сақланғаны, сондай-ақ жаңа атамалардың пайда болыуы менен көринеди. Мине сонықтан да қарақалпақ тилиндеги кийим-кеншек лексемаларын тарийхый-синхрониялық белгилерине хәм жаңа заманға сай раўажланыуына қарай төмендегише үйренсүди макул көрдик:

1. Түпкиликли атамалар.
2. Жаңа өзлестирме атамалар

Түпкиликли атамаларға хәзирги күнимизге шекем өзиниң атамасы менен жетип келген ямаса қандай да фонетикалық өзгерислерге ушыраған, бирақ өзиниң лексикалық мәнисин сақлаған, қарақалпақ халқының тарийхы, мәдений турмысы менен бекем байланысқан атамалар киреди. Сондай-ақ, бул атамалардың айырымлары хәзирги тилимизде ушыраспай, күнделikli турмысымызда дерлик қолланылмай, сөзлик қатламнан шығып қалған. Мине, усындай өзгешеликлерине қарай түпкиликли атамаларды ескирген атамалар хәм хәзирге шекем сақланған атамалар деп екиге бөлип қарадық.

А) Ескирген кийим-кеншек атамалары хәзирги тилимизде қолланыудан шығып умытылып баратырған лексемалардан бири. Бул атамаларды тек көркем шығармалар хәм ауызеки дәрәтпелер тилинде жийи ушыратамыз. Олар мысалында умытылып баратырған кийим-кеншек лексикасын толығырақ көремиз. Мысалы:

Парша тон, зер жағалы ишик кийип,
Ханның қызы отырған жайларға көш! [6].
Хәў бәдик, көшер болсаң бийлерге көш,
– Бурын сен бундай дәўран сүрип пе едиң,
Жипек түүе *желекти* көрип пе едиң ... [6:51].
Көк көйлек, сылдыр моншақ балаға көш [6:30].
Қамар байладылар белиме мениң [6:24].
Қара мақпал сәўкеле,
Шашын басар яр-яр-аў [6:74].
Ат жақсысы – яўмыты,
Тон жақсысы – *маўыты* [6:105]
Үстине кийгени атлас қамқады,
Башда *турме*, әлде пәрәң *румалы* [7].

Бул мысаллардағы ушырасатуғын *ишик*, *желек*, *қамар*, *көк көйлек*, *қара мақпал*, *маўыты* атамалары хәзирги тилимизде қолланылуы жийилигинен айырылған ескирген сөзлер қатарына киреди. Бундай сөзлик қатламнан шыққан сөзлер хәзир сол ески турмыстың тилик лексикасында сақланып қиятыр.

Ишик–кундыз, түлки, қозы т.б. хайуанлардың терсинен исленген үст кийим [3:282].

Желек - бурынғы уақытта келиншеклердин басына жамылатуғын кийими болған [3:195].

Қамар – қаракөл теринин ең жақсы түриниң бири. *Қамар* малақай [3:113] сондай-ақ, белбеудиң, әдебий тилдеги аталыу варианты. *Қарақалпақ* тилинде *қамар*, *белбеу*, *қайыс* бири-бирине синоним ретинде кең жумсалады.

Көк көйлек – қарақалпақлардан басқа қонсылас халықларда ушыраспайтуғын, бизиң дәўиримизге аз жетип келген хаял-қызлардың миллий кийими [2:28]. *Көк көйлек* қызлардың узатылғанда кийлетуғын миллий кийими болған. Мысалы:

Бир көйлекти төрт жыл тиккен сорасам,
Келиншектиң той липасы, *көк көйлек*. [4]

Сәўкеле – қасыл таслар, моншақлар менен безелген бас кийим [3:193]. Бул бас кийим де ертеде хаял-қызлардың турмысқа шыққанда басына безенип кийген бас кийими болған. Мысалы:

Қара мақпал сәўкеле,
Шашын басар яр-яр-аў [6].

Маўыты – мақпал, түкли хайуаны түсли мақпал, қасыл зат, гезлеме [3:227].

Турме – қыз-келиншеклер басына орайтуғын ямаса жигитлер белине бууатуғын жипектен тоқылған гезлеме [3:367].

Мине, жоқарыдағы мысалларда көрип өткен кийим-кеншек лексемалары хәзирги тилимизде қолланылуы жеделлигинен жойылып, ескирген атамалар қатарынан орын алған.

Сондай-ақ ескирген атамалардан болған *сәўкеле*, *көк көйлек* лексемалары, хәзирги күнимизде қайта қолға алынып атырған миллий кийимлер қатарына киреди. Дәўирлер өзгерип көк көйлек жаңа ақ көйлек атамасы менен өзгериске ушыраса да, өзиниң қолланылуы мәнисин жоғалтпаған келинлердин миллий көйлеги. Мысалы:

Дәүиринде кийе алмаган гез келген,
Заманымыз гүл-гүл жайнап өзгерген,
Келиншеклер аппак липас кийеди,
Бизге тансык емес энди бөз деген,
Кызлар кайта колга алган, көк көйлек. [4]

Б) Ҳәзирге шекем сақланған атамалар: Бундай кийим-кеншек лексемалары Һәзирге күнимизге шекем өзиниң атамасы менен жетип келген, ямаса кандай да фонетикалык өзгерислерге ушыраған, бирәк өзиниң лексикалык мәнисин сақлаған атамалар киреди.

Мысалы:

Алма жеген жигитлерден қалар болсаң,
Сол жигитлердиң малақайын жалма бәдик! [6:32].

Оннан жайлау таппасаң мен айтайын,
Қалада пулы қымбат шапанға көш [6:34].

Ханнан алған шекпенни саған жабар
Тойдағы қызлар менен жигитлерден,
Орамал, шаршы келер пулы менен хәўжар [6:46].

Үстиндеги постынды,
Басындағы қожалақ,
Буны пинхәм қояды [6:60].

Алпамысқа арналған,
Көп кийимлер бар еди [6:60].

Сәүри етигим қонышы тар, кийе алмайман,
Қолым барып дүньямыды жыялмайман [6:65].

Оң қолыма қайшы алып мақпал пишитим хәўжар...
Қара жипек ийирдим жүндей созып яр-яр-
зә... [6:73]

Көргенсизге дус болсаң,
Шалғайыңа асылар [6:125].

Зер көйлектиң етегин илер мекен хәўжар [6:71].

Зәрли руумал, үки тақып башына,
Хабарың бер, пәрийзадым, йол болсун
Үстиңә кийгәнің бәшбәнт-падшайы,
Тауыс бир көйләкни гүлгүн дәрайы [7]

Жоқарыда мысалларда келтирип өткен малақай, шапан, шекпен, орамал, шаршы, постын, тон, кийим, етик, жипек, шалғай, етек, мақпал атамалары Һәзирге тилимизде өнимли қолланылады. Малақай, орамал, шаршы атамалары бас кийими болса, шапан, тон, постын, шекпен үсти кийимлер, етик аяққа кийилетуғын аяқ кийимди билдирсе, жипек, мақпал кийим-кеншекке байланыслы жип хәм тауар мәнилериң аңлатады. Орамал-шаршы, етек-шалғай, постын-тон, шапан-шекпен бир-бири менен синоним атамалар. Тон – ийленген қой терисинен, жүн жағы ишине қаратылып тигилген жылы кийим, постын [3:338]. Жипек – жип мәнисин аңлатығы менен бирге қасыл гезлеме мата мәнисинде де қолланылады [3:237]. Шекпен – жүн жибинен, хәр қыйлы материаллардан ишине жүн, пахта салып ямаса пахта, жүн салмай астарлы етип, сырып тоқылған сырттан кийетуғын узын кийим [3:524]. Әжинияз шығармалары тилинде ушырасқан руумал, бәшбәнт, көйләк атамалар фонетикалык өзгериске ушырағаны менен, өзиниң

Әдебиятлар

1. Бердимуратов Е. Һәзирге қарақалпақ тили. Лексикология. – Нөкис: «Билим», 1994.
2. Доспанов О., Алпамуратов А., Тилсәумуратов Г. Қарақалпақша көркем-өнер атамаларының сөзлиги. – Нөкис: «Билим», 1991.
3. Қарақалпақ тилиниң түсиндирме сөзлиги. 1-4 том. – Нөкис: «Қарақалпақстан», 1982, 1984, 1988, 1992.
4. Дәулетова Г. Гүзги толғаньслар. – Нөкис: «Қарақалпақстан», 2012.
5. Әжиниязов Ә. Қосығыма сайылман. – Нөкис: «Билим», 2015.
6. Қарақалпақ фольклоры. XI Том. – Нөкис: «Қарақалпақстан», 1982.
7. Әжинияз таңдамалы шығармалары. – Нөкис: «Қарақалпақстан» 1988.
8. Нызанов М. Таңдамалы шығармалары. III том. – Нөкис: «Билим» 2016.

РЕЗЮМЕ

Бу мақолада қарақалпақ тилидағы кийим-кечак номиари хәр тамонлама ұрганилған. Ұлар асосан икки гурухға бөлиб ұрганилған: Асл қарақалпақча сөзлар ва ўзлашма сөзлар.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящается изучению названий одежды в каракалпакском языке. Исследуются две группы слов: исконно каракалпакские слова и заимствованные слова.

SUMMARY

The article is devoted to the study of the names of clothes in the Karakalpak language. They are divided into two groups: proper Karakalpak words and borrowed words.

M A Z M U N I
TABIYIY HÂM TEXNIKALIQ ILIMLER

Fizika. Matematika. Texnika. Informatika

Matjanov H.C. Узлуксиз таълим тизимида квант физикасини ўрганиш	3
Yavidov B., Ashirova N., Sultanova M., Rustamov D. Elektr maydoniga kiritilgan kvant garmonik ossillatori asosiy holati energiyasini hisoblashning taqribiy metodlari	5
Atadjanov X. Qaraqalpaqstanda bilimlendiriyu taraʼyin kompyuterlestiryu xam jamiiyetgi informatizatsiyalardun basqishlari	7

JAMIYETLIK HÂM EKONOMIKALIQ ILIMLER

Ametov A.Q. Milliyetlararalik tatyulʼlykty tamiiynleu xareketler strategiyasynyn basly bagdary syhatynda	9
Kudaybergenoʼva T., Tleuov E. Talabalar da huqukiy kompetentlik sifatlarini rivojlantiryu	10
Umarova A., Umarov E.K. Xalqaro iktisodiy munosabatlar va unda regionlarning roli	11

TIL BILIMI HÂM ADEBIYATTANIV

Til bilimi

Abdinaimov Sh., Tolybaev X. Turkiy til biliminde folkloronimlarning izertleniyu	14
Abishov G.M., Maxsetova J. Shymbay toponimlari – xalq kosyklarında	15
Dəuletmuratova X., Muxammadjarov A. Inglis xam qaraqalpaq tillerinde referenslerdi salyстыrmaly talau	16
Klyrbaeva G.K., Sultanova M. «Man» - «Adam» konseptosferasi birliklarining lingvomadaniy xususiyatlari	18
Koçnanov K.M. Qaraqalpaq tilini ele de teretirer izertleu xam rayajlandiryu xaqkında	19
Kudiyarova D. Qaraqalpaqstanda aңыз-əpsanalar menen baylanysly айырым toponimler xaqkında	20
Opasova P. Qaraqalpaq tilinde kospa atlyklar dūn izertleniyu	22
Orazymbetova Z.K. Gala ba xabar qurallarında ədəbiy til den paydalanuy mashqalalari	23
Otarbaeva P., Utepbergenova D. Qaraqalpaq xam inglis tillerinde atayush sez shaqplarynyn sepilik kategoriyasi xaqkında	25
Pirniyazova A.Q. Frazologizmlerding semantikasyn da emotsionalʼlyk-ekspressivlik meniler	27
Razeva P.K., Jienbaeva A. Sotsiokulʼturne aspekty stilisticheskogo priema epiteta v raznosistemnyy yazykax	30
Sarsenbaev Q. Muratbay Nizanovtin «Eki qanxor» povestinde qollanilgan frazeologizmlerdegi adam musheleri atamalarinin etimologiyasi	31
Seytenova V.A. O probleme otbora uchebnogo materiala pri obucheni professionalno-delovomu obsheniю	32
Zayrova K. Qaraqalpaq tilinde kiyim-kenшек atamalarynyn айырым məsələləri	34

Ədəbiyattaniv

Allambergenov K., Yusupov K.A. Izucheni vneauditornyy rabot po qaraqalpaqskey literaturе v akademicheskikh litsyax ...	36
Bekbergenoʼva M.D. Shynʼgys Aytmatov xam qaraqalpaq ədəbiyati	38
Davletov B. Qaraqalpaq ədəbiyati xam shyngys poeziyasynyn janrlyk əzgesheliği	40
Gayliyeva O.K. Əzbek, turkmen, qaraqalpaq poeziyasyn da kerkem formalʼlyk izlenisler	41
Keruenov T. Zaхириддин Muxammed Babur doretuyshiligi xam turkmen ədəbiyati	43
Kuronov S.D. U. Xamdam хикояларида олам ва одам концепцияси	45
Madiyarov I.B. Uzbek va qaraqalpaq xalqlarida tez aytish janri kishiy musharakligi	47
Madiyarov I.B. Tez aytish janri tabiati va urganilish tarixi	49
Sherjanova F.K. Zaman qaharmani obrazı	51

PEDAGOGIKA. PSIXOLOGIYA. METODIKA. PEDTEKNOLOGIYA

Alaminov M.X., Utemuratov T.P. Internet tarmağyna qosylyudun en opuyayı usuly	53
Aldjanova G.A. Sovremennoye sostoyaniye i tendentsiy razvitiya v kontekste kompetentnostnogo podhoda	54
Atadjanova D., Ismailova P. Maktabgacha va boşlangıç taʼlimni muvofiklashtiryuşning uziga hos xususiyatlari	55
Babaniyazova M.Yu. Būlajak psixologlarning kasbiy rivojlanişida motivatsion soxani tadqiq etishning nazariy asoslari	57
Valtabaev J.O. Yoshlarga xalq hunarmandchiligi asoslarini oʻrgatishda keys-stady texnologiyasidan foydalanish	59
Berdimbetova A. Uquvchilarda ijodiy mehnatni shakllantiryuşning ahamiyati	61
Berdiybaev M.C. Būlajak matematika uqituvchilarining mustaqil ishi metodik kompetentlikni rivojlantiryuş omilli sifatida	62
Djumağulov Z.U. Būlajak mehnat taʼlimni uqituvchisining kasbiy shakllanishini takomillashtiryuşda interfaol texnologiyalarning tutgan urni	64
Xasanova G.X. Osnovnyye napravleniya modernizatsii professionalnogo obrazovaniya v Uzbekistane i Yaponii	66
Xujaniyozova Z.O. Axborot madaniyati tushunchasi va uning pedagogik talqini	69
Ibragimova G.N. Maktabgacha taʼlim muassasalari pedagog xodimlari va rahbarlari malakasiga kuyilgan talablar	71
Ismaiylov A.S. Qaraqalpaq xalqındaғы ырым xam tuiym sezlerding tərbiyalıq əhmiyeti	73
Khodjaniyazova U. Students independent work as a major form in teaching process	75
Kadrekova A.Q. Bolalar farovonligining taʼminlanishiga erişishning pedagogik iynalishi	76
Kadrekova A.Q., Saborova M. Jas ospirimler minnez-kulqındaғы bazy bir mashqalalar	77
Mustafoev Sh. Oliy taʼlim muassasalarida badiiy tūgaraklar faoliatini tashkiliy takomillashtiryuş talablari	79
Orynbetov N. Elektrotexnika, radiotexnika va elektronika fanini uqitishda amaliy mashgulotlarning takomillashtiryulgan mazmuni	82
Parдав S. Musika madaniyati darslarida multimediy vositalaridan foydalanish	85
Pazylov A. Berdaq shyqarmalarında «jakсы» xam «jaman» tuisiniklari	86
Radjarov U.R., Abdulazizova M.A. Maktabgacha taʼlim muassasalaridagi katta guruh tarbiyalanuvchilarining jismoniy sifatlarini kuy tartibidagi jismoniy tarbiya sogʻlomlashtirish ishlari orqali oshirishning samarali yoʻllari	87
Rasulov A.I. Psixodiagnostik test shaxs xususiyatlarini aniqlash vositasi sifatida	90
Turaqulov U.X. Intellektuallashtiryulgan taʼlim mazmunini shakllantiryuş	92
Tajimuratova K., Tajimuratov A. Aqavli mekteplerde ana tilni oqitwda zamanagoy texnologiyalardan paydalanwdrn ahmiyeti ...	94
Tleumbetova K.D. Kognitivnoye razvitiye doşkolnyka	96
Usmanov N.U. Ezuqlik goysi va uning targʻibot usullari	98
Zakirova F.M., Rysukova Yu.V. Formirovaniye nauchno-metodicheskoy web – deyatelnosti u studentov pedagogicheskikh napravleniy obrazovaniya na osnove web-kvesta	100

Dene madaniyati ham sport

Eshbaev A.J., Akimov N.T. Dyxatelʼnaya gimnastika kak effektivnoye sredstvo ukrepleniya zdorovya	105
Keldiyrov Sh.E. Kurash bilan shugullanuvchi talabalarini boşlangıç bosqıçda teknik xarakteratlarğa urgatiş asoslari	107
Nuryshov D. Analiz sorenvovatelʼnoy deyatelnosti vysokokvalifitsirovannyx kurashistov	108

Ustazlar shejresi

Pazylov A. Qyrmzy Dəuletova - ediui ana xam pidaiy usta	110
---	-----